Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Margarita decreti seu Tabula Martiniana

Martin <Gnesen, Erzbischof>

[Venedig], 2. Sept. 1486

E

urn:nbn:de:bsz:31-300308

Visual Library

¶ vxor ſine iudicio eccleſie dimiſſa: primo reſtituē da eſt anteꝙ̄ de diuortio agatur. xxxiij. q. ij. hiſto riā ꝛ. c. ſeq.

¶ vir ꝛ mulier quātū ad cauſas diuortij equaliter iudicantur. xxxij. q. v. xpiana.

¶ ſi poſt diuortium ꝓpter frigiditatē vir aliam co gnouerit ꝓpter doli p̄ſumptionē cōpellēdus eſt redire ad primā. xxxiij. q. i. quod. ante fi.

De hac materia habes vbi agitur de matrimonio īfra.

Dominium.

¶ dominiū rei trāſfertur ratione ordinis: vt ſiquis ſeruus alterius in preſbyterum ordinatur. liij. di. frequens.

Item ratione conſecrationis: vt ſi res conſecrata ab aliquo repetitur non ipſa redditur ſed recōpenſatur. xiiij. q. vi. comperimus.

Itē ꝓp religionē: cū. ſ. religionis ingreſſum contigerit vacare beneficium. xvij. q. ij. conſaldus.

Itē ratione xpianitatis: vt. ſ. cum ſeruus iudei vel pagani xpianus efficitur. liiij. diſt. fraternitatem.

Itē ratione dignitatis ſicut ſedes conſtantinopolitana licet poſterior ſit ꝙ̄ alexandrina: tamē prior in numero debet poni. xxij. di. renouantes.

Item auctoritate ſuperioris ſicut quādo iubente domino iudei theſauros egyptiorum deportauerūt xiiij. q. v. dixit dominus.

Donum.

De dono require vbi agitur de dato.

Dubium.

¶ dubiū de ordinatōe an fuerit ep̄us an nō: facit ordinatos reordinari. lxviij. di. preſbyteri.

¶ in iure dubia auctoritas eccleſie eſt requirēda. xi. diſt. palam.

¶ in rebus dubijs abſolute non debet fieri ſententia. xxxiij. di. habuiſſe.

¶ q̄n̄do emergit dubitatio in perſona in facto ꝛ ī iure tunc nullo modo procedendū eſt in ſn̄ia. xxx. q. v. iudicantem. ꝛ. §. ſeq.

Cum emergit in perſona tantum vbi certum eſt ius ꝛ factum tunc certa datur ſententia. v. q. i. quidā.

Cum in facto emergerit dubitatio vbi certū ē ius ꝛ pſona tūc nō pōt certa fieri ſn̄ia. v. q. i. quidam.

Cū in iure emergit dubitatio vbi certū ē factū ꝛ pſona tūc conſulenda ē ſacra ſcriptura ꝛ ſeniores ꝓuincie ꝛ papa. xx. di. d̄ q̄bus. xxiiij. q. i. quotiens.

¶ qui dubitat ſe baptizatum dꝫ baptizari. de conſe. di. iiij. paruulus. ꝛ. c. ſe placuit.

¶ ſi dubium ē de conſecratione eccleſie vel altaris debent conſecrari. de conſe. di. i. eccleſie.

Duplicitas.

¶ duplex monaſteriū pro monachis ꝛ monialibus fieri īvno loco ꝓhibetr. xviij. q. iij. diffinimꝰ

¶ monachus duplex officium ſue profeſſioni cōtrarium non dꝫ exercere. xvi. q. i. nemo. ꝛ. c. de p̄ſentium. ꝛ. c. preſbyteros.

¶ nemo poteſt ēe accuſator ꝛ teſtis. iiij. q. iiij. nullꝰ

¶ nullus clericus ad duas eccleſias intitulari dꝫ. xxi. q. i. c. i. ij. ꝛ. iij. ꝛ. xvi. q. ij. per laicos. in fi.

¶ nulla eccleſia parrochialis duos paſtores debet habere. xxi. q. ij. ſicut.

¶ qui bene preſunt duplici honore honorandi ſunt xcv. di. ecce.

¶ ille duplex cor non habet qui propter variū cuētum verba ſua mutat. xxij. q. ij. ne quis. in fi.

¶ duplex tribulatio conſurget ſuper illos qui inter flagella egerunt penitentiam. de pe. di. iij. §. auctoritas. xxiij. q. v. quid ergo. poſt medium.

De duplicitate habes vbi agit̄ de ſimulatione ꝛ ypocriſi.

Duritia.

¶ duritia obſtinationis ē qn̄ q̄ſ bonitatē contēnens vſqꝫ ad mortē ī peccatis ꝑdurat. xciij. di. diaconi ſunt. i fi.

¶ duro collo ſtamus ſi ſpreta longa dei pietate in peccatis vſqꝫ ad mortē perduramus. xciij. di. diaconi ſunt. in fi.

De duritia require in aſperitate: in auſteritate ꝛ in correctione.

Ebrietas.

¶ ebrietas in principio generis humani ante diluuiū ignorabatur. xxxv. diſt. ſexto die.

¶ ebrietas a Noe inuenta ē qui primus vineā plātauit. xxxv. di. ſexto die.

¶ ebrietas eſt fomes ꝛ nutrix omnium vitiorum. xxxv. di. ante oia. ꝛ. xv. q. i. ſane.

¶ loth quē zodoma non vicit: vina vicerunt. xxxv di. §. i.

¶ ebrietas ſuaſit ad iurgia ꝛ maledicta ſicut pꝫ in Noe qui obiurgando filium eū maledixit. xxxv. di. ſexto die.

¶ tumultuoſa eſt ebrietas. xxxv. di. luxurioſa.

¶ vbi ebrietas ibi libido ꝛ furor. xxxv. di. venter.

¶ ebrietas obcecat ꝯſciaꝫ ꝛ ſepelit rōeꝫ. xv. q. i. ſane

¶ propriū ē ebrietatis femora denudare ꝛ ad luxuriam incitare. xxxv. di. ſexto die.

¶ ebrietas pronū facit ad promittēdum poſt triſtē ad exoluendum. Exēplum de herode ꝛ ioāne baptiſta. xxij. q. iiij. vnuſquiſqꝫ.

¶ ebrietas excuſat culpam a tanto: ſꝫ non a toto. xv. q. i. ſane. ꝛ. c. inebriarunt.

¶ ebrietas aſſuefacta ē mortale peccatum. xxv. di. vnum. §. alias. ꝛ. xxxv. di. ep̄us.

¶ cum ebrioſis non ſolum cibus non ē ſumendus ſꝫ ēt ſunt vitandi. xi. q. iij. ad menſam.

¶ clerici quoꝝ ſenſus vigē dꝫ maxie ab ebrietate d̄bent abſtinē. xxxv. di. c. i. ꝛ. c. ſeq.

¶ ep̄us aut p̄ſbyter ebrioſus deponitur: inferiores clerici corona priuantur. xxxv. di. ep̄us.

Eccleſia.

¶ eccl̄ia catholica dicit̄ multitudo fidelium fide ꝛ charitate vnita. xciij. di. legimus. circa medium. i. q. i. multe. in fi. xxiiij. q. i. loquitur.

¶ oēs ep̄i ꝛ oēs fideles ſunt vna eccl̄ia. xciij. diſt. legimus. in fi.

¶ ipſa non ſolum ratione virginitatis: ſed etiā ratione omnium fidelium tota virgo dicitur. xxvij.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

q.i.nuptiarum.ante fi.

Q; ſponſa xp̄i dicitur pudica ⁊ incorrupta q̄ adulterari non pōt.xxiiij.q.i.loquitur.in fi.⁊.c.oibus.

Q; ipſa habet veraciter ſacramenta dominica.i.q.i.ex catholica.xxiiij.q.i.q: ex ſola.

Q; extra eam ſalus non habetur.xxiiij.q.i.alienus quicūq3.⁊.c.q2 ex.ō pe.di.vi.§.i.aīme.v̄.ideoq3

Q; ſicut preſciſſus ramus ab arbore non viuit: ita preſciſſi ab eccleſia.xxiiij.q.iiij.ipſa pietas. Notent hoc mēbra arida per excōicationē in contumacia obſtinata.

Q; ritus ipſius a ſcriptura ⁊ a traditione apoſtolica ⁊ a conſuetudine ſancta pullulauerunt.xi.diſt.eccleſiaſticarum.⁊.c.catholica.

Q; status eius aliter fuit tempore apoſtolorū ⁊ martyrum: aliter modo.xij.q.i.futuram.xxiiij.q.iiij.non inuenitur.poſt prin.

Q; ipſa malos quibus mixta eſt tanq̄ zizania i medio tritici equanimiter tollerat.xij.q.i.exēplum xxiiij.q.iiij.quantus.⁊.c.ſe.⁊.c.quidam.de conſe.di.iiij.eſt vnitas.

Q; ipſa pp malorū opera que ſunt in ipſa ſpelunca latronum dicitur.xvi.q.vij.⁊ hoc circa me.

Q; licite poſſidet facultates tēporales quas nō reputat proprias ſed cōmunes.xij.q.i.exemplū.⁊.c.ſe.⁊.c.habebat.

Q; quādoq3 ſoluit ſeculari poteſtati tributa.xxiij.q.viij.conuenior.⁊.c.tributa.

Q; ad principes ſpectat ſeculares ſciſmaticos eccleſie comprimere.xxiij.q.v.non vos.

Q; eccleſia romana mater eſt ⁊ caput omniū eccleſiarum.xij.di.c.i.⁊ ſe.iij.q.vi.dudum.

Q; ipſa eſt prima ſedes non habens maculam neq3 rugam.xxv.di.q̄uis.

Q; ipſa tanq̄ magiſtra eſt in omnibus ſequenda.xi.di.quis.in fi.xij.di.c.i.⁊ ſe.xxij.di.omnes.

Q; ipſa eſt in ſpeculū omnibus.xix.di.eminuero.

Q; qui derogando ei contra ipſā loquitur: hereticus reputatur.xxij.di.oēs. Notent hoc quercus qui continuo ſacrilego ore eccleſiā lacerant.

Q; ipſa hȝ plenitudinē poteſtatis alie eccleſie vocate ſunt p ipſā in ptē ſolicitudinis.iij.q.vi.multū.

Q; ipſa a tramite apoſtolice traditionis nūq̄ errauit.xxiiij.q.i.a recta.c.in ſede.c.hoc eſt.⁊.c.cū beatiſſimus.

Q; cuſtodit ſtatuta conciliorum que ipſa confirmauit.xxv.q.i.c.i.de conſe.di.i.baſilicas.

Q; ipſa ſtatuta conciliorum ſm euentum temporū vel in toto; vel in parte mutat.xxv.q.vltima.c.poſtea.§.his ita.

Q; ſententias ſuas quādoq3 reuocat quādoq3 in melius cōmutat.xxxv.q.ix.ſniam.⁊.c.ſeq.

Q; ad romanā eccleſiā oibus ſine exceptione licȝ appellare: ⁊ ab ea nemini appellare permittitur.ij.q.vi.ad romanā.⁊.iij.c.ſe.ix.q.iij.cuncta.

Q; ipſa valet oēs iudicare ⁊ de ea iudicari nulli permittitur.ix.q.iij.epo.§.ſola.xvij.q.iiij.nemini.

Q; in dubijs ⁊ arduis ad ipſam eſt recurrēdum.xi.di.paulam.xij.di.preceptis.

Q; q̄ in eccleſia romana ſacrū ordinē acceperit ibi ad ſeruiendū remanebit.i.q.i.filium.

De hac materia require vbi agitur de papa ⁊ vbi agitur de apoſtolica ſede.

Q; eccleſia materialis non dȝ conſtitui ſine conſenſu epiſcopi.xvi.q.i.quicūq3.q.ij.lator.xviij.q.ij.quidam.de conſe.di.i.nemo.

Q; pp̄ter nullius ſomnia conſtituende ſunt eccleſie vel altaria.de conſe.di.i.placuit.

Q; pp̄ter nouarum eccleſiarū conſtructionē priores eccleſie non debent decimas admittere.xvi.q.i.quicūq3.

Q; ſm exigentiā populi epiſcopus de eccleſiarū pluralitate ⁊ q̄titate debet prouidere.de conſe.di.i.omnes baſilice.

Q; eccleſia maior debet habere.xl.paſſus in circuitu: minor.xxx.xvij.q.iiij.ſicut antiquitus.

Q; conſecrari debent a dioceſano: ⁊ non niſi prius dotentur.xvi.q.vij.pie.⁊.ij.c.ſeq.

Q; pro conſecratione eccleſie ep̄us nil debet exquirere.i.q.ij.placuit.

De conſecratione plura iuenies in titulo ꝯſecratiōis.

Q; in eccleſijs nil incōgruū vel inhoneſtū agi dȝ.xlij.di.nulli.⁊ duo.c.ſe.xvi.q.vij.⁊ hoc diximus.

Q; eccleſie debent ſeruari munde adeo vt reſplēdeant.lxxxvi.di.pulchra.

Q; eccleſie non debēt transferri niſi tribus de cauſis vȝ ratione neceſſitatis; difficultatis; ⁊ grauaminis.de conſe.di.i.tribus.

Q; nō debēt a laicis incaſtellari.x.q.i.ſanctorum.

Q; debēt eccleſie ab ep̄is ānuis vicibus viſitari: ⁊ indigētes reparatione ipſius ſollicitudine debēt reparari.x.q.i.decreuimus.⁊ duo.c.ſeq.

Q; eccleſia materialis tūc honoratur quādo confugientibus ad ipſā imunitas obſeruatur.xvij.q.iiij.rerum.

Q; reus ad eccleſiā cōfugiēs nō reſtituit̄ niſi de ſecuritate vite ⁊ mēbrorum recepta cautione.xvij.q.iiij.rerū.xxiii.q.v.reos.xxxvi.q.i.de raptoribus.

Q; ſeruus ad eccleſiā confugiēs redditur.xvii.q.iiii.metuēres.⁊.c.id conſtituimus.

Q; preter publicum latronē nullus trahi dȝ de eccleſia.xvii.q.iiii.ſicut.

Q; etiam ille fruſtra implorat eccleſie auxiliū qui in ipſam delinquit.xiii.q.iiii.ad ep̄os.

Q; fugiēti ad eccleſias lȝ exire ad.xxx.paſſus ad requiſita nature.xvii.q.iiii.diffiniuit.

Q; violatores eccleſiaſtice imunitatis puniuntur excōicatione ⁊ pena pecuniaria.xvii.q.iiii.ſicut antiquitus.⁊.v.c.ſe.⁊.c.nullus.cū pluribus.c.ſeq.

Q; mulier eadē hora qua genuit: ⁊ hora qua patit̄ mēſtrua eccleſiam intrare non ē prohibēda.v.di.c.cū enixa.§.nam ſi mulier.⁊.c.ad eius vero.

Q; eccleſia materialis ad exēplar triūphalis eccleſie decoratur officiorū ac miniſtroꝝ ſibi ſubſeruiētiū diuerſitate.lxxxix.di.ad hoc.⁊.c.ſingula.

De diuerſitate miniſtrorum eccleſie ac officiorum co/

rundem.xxv.di. p̄latis.
Q: quicūqꝫ de miniſtris eccleſie ſiue ſit ep̄us ſiue al/
ter per laicum intra eccleſiam tanꝗ ſacrilegus dꝫ
deponi. xvi. q. vij. ſiquis deinceps. ⁊. xij. c. ſe.
Q: vna eccleſia non d̄bet habere duos paſtores. vij
q. i. in apibus. xvi. q. vij. ſi plures.
Q: vbi duo rectores ſunt in vna eccleſia non ē ſpon
ſa ſed ſcortum. xxi. q. ij. ſicut.
Q: duo patroni vnius eccleſie cōpellēdi ſunt ad vnū
p̄ſbyterū habēdum. xvi. q. vij. ſi plures.
Q: vno rectore eccleſie viuente alter non ſubſtituit.
vij. q. i. in apibus. §. ſe.
Q: ſicut inter viruꝫ ⁊ mulierem ē inſeparabile ma/
trimonium: ſic ē ſpirituale inter eccleſiam ⁊ ipſi/
us rectorem. vij. q. i. ſicut alterius.
Q: qui beneficiatus eſt in eccleſia tenetur officiare
eam. x. q. iij. vnio.
Q: nullus debet eſſe p̄bendatus in duabus eccleſiis
niſi ex diſpēſatione. lxx. di. ſanctorū. x. q. iij. vnio
in fi. xxi. q. i. c. i.
Q: incongruū ē ꝙ cum officiuꝫ vnuꝫ pro ſui magni
tudine diligenter quis non poteſt explere ad duo
videatur idoneus. xvi. q. i. presbyteros.
Q: nullus p̄ſbyter duas debet habere eccleſias.
xvi. q. vii. per laicos.
Q: cadit a priori eccleſia qui ſe de altera intromittit
xxi. q. ij. placuit.
Q: vnus pōt habere plures eccleſias vnā intitula/
tam: ⁊ aliam cōmendatam. xxi. q. i. qui plures.
Q: quis poteſt habere duas ex priuilegio. xvi. q. i.
⁊ temporis. xxi. q. i. relatio clericorum.
Item poſſunt habere duas propter multitudineꝫ ec
cleſiarum ⁊ paucitatem clericorum. xxi. q. i. c. i. in
fi. lv. di. p̄iſcis.
Item poſſunt haberi due propter paucitatem parro
chianorum vt ſi pauciores eſſent ꝙ̄ decem homi/
nes. x. q. iij. vnio.
Q: in parrochiali eccleſia inueſtiri dꝫ p̄ſbyter per
epiſcopum. xvi. q. ij. ſanc. in fi. ⁊. q. vij. ſi plures. §
vt ergo.
Q: paſtor non ē qui ſine conſenſu ep̄i gubernat eccle
ſiam. xvi. q. vij. nullus oio. ⁊. c. laicis. ⁊. c. ſe.
Q: ſacerdos non pōt dimittere eccleſiam ſibi com/
miſſam ſine conſenſu epiſcopi. lxxi. di. clericos.
Q: eccleſie conducticie p̄ſbyteris ſub ānuo cenſu
non ſunt cōmittende. xxi. q. ij. p̄cipimus.
Q: p̄ſumitur eccleſia eccleſie ſubiecta ſi ſoluat ei ca
thedraticū. x. q. iij. illud magnitudinem.
Item ſi in eius territorio eſt ſita. xvi. q. vij. omnes
baſilice.
Item, ſi decimaꝫ vel quartam eadem percipit. i. q.
iij. p̄iſcis. ⁊. c. ſe.
Item ſi ab ea pro officio conuiuium accipit. x. q. iij.
illud magnitudinem.
Item ſi eius infantes baptizauerit. x. q. iij. relatum.
Item ſi aliquando ſñia lata ab ea in aliquem illius
eccleſie ſeruata fuerit. ix. q. ij. c. i.
Item mortuos eius ſepeliuerit. xiij. q. ij. placuit.

De rebus eccleſie.

Q: eccleſie veſtimenta ſacra ⁊ vaſa vetuſtate ꝯſump
ta debent exuri ⁊ pulueres in baptiſterio vel alio
loco vbi pedibus non poſſunt conculcari ſunt po
nende. de conſe. di. i. altaris.
Q: ligna eccleſie non vſibus laicorum ſed religioſo
rum poſſunt aptari vel exuri. di. i. ligna.
Q: veſtes ſacre ⁊ vaſa nec pro mortuis nec q: viuis
ſecularibus ſunt cōmodande. de conſe. di. i. nemo
per ignorantiam. ⁊ duo. c. ſe.
Q: veſtes ſacre ⁊ vaſa nec contingi nec lauari debent
per laicos: ſꝫ per clericos ⁊ in ſpecialibus vaſis. d̄
conſe. di. i. nemo per ignorantiam. ⁊. c. ſe. iiij. diſ.
omnis p̄ſbyter.
Q: ſicut aīa ſine corpore non viuit corporaliter: ſic
nec eccleſia ſine temporalibus in nullo proficit. i.
q. iij. ſiquis obiecerit.
Q: res eccleſie diligenter ſunt ſeruande ⁊ per ep̄os
inter pauperes clericos ſunt diſpēſande. x. q. i. q̄
cūqꝫ. q. ij. c. i. xij. q. i. expedit. vſqꝫ in finē queſtio
nis. ⁊. q. ij. placuit.
Q: per earum conſeruatione yconomus ē habēdus
lxxxix. di. q:. ⁊. c. ſe. xij. q. ij. vobis.
Q: ſunt expēdende pro indigentia pauperum ⁊ re/
dēptione captiuorum. xij. q. ij. res. ⁊ quattuor. c.
ſe. xij. q. ij. ep̄us.
Q: res eccleſie ſunt per ep̄m in quattuor vel tres par
tes diuidēde: ita ꝙ vna pars ſit pro fabrica eccle
ſie. ſecunda ep̄i: tertia clericorum obſequētium ec
cleſie. quarta pro pauperibus ⁊ peregrinis debet
obſeruari. xii. q. ii. vobis. ⁊. c. conceſſo. ⁊ quattu/
or. c. ſe. xvi. q. i. conſtitutum. ⁊. c. ad hoc.
Q: cauetur eccleſie ꝯ̄tum ad res in ep̄orum promo/
tione. xxviii. di. de ſiracuſane.
Itē in clericorum ⁊ religioſorum prouiſione. xii. q.
ii. ſtatuimus. ⁊ duo. c. ſe. c. ſepe. ⁊ duo. c. ſe. xvi. q
i. poſſeſſiones.
Itē in nouarum eccleſiarum conſtructione. xvi. q. i.
ſiquis laicus. ⁊ duo. c. ſe.
Q: non debēt res eccleſie illicite alienari. xxii. q. ii.
nulli liceat. ⁊. c. diaconi. ⁊ duo. c. ſe.
Q: ep̄o de rebus eccleſie predialibus ſine conſenſu
clericorum non licet vendere. xii. q. ii. placuit.
Q: ep̄o d̄ cēſibus eccleſie quinquageſimā in mona/
ſteriorum conſtructione ⁊ aliarum eccleſiaruꝫ re
gulariū centeſimā poteſt dare. xii. q. ii. bone rei.
Q: res minores, poteſt per ſe ep̄us alienare. xii. q.
ii. terulas.
Q: ep̄us res eccleſie illicite ſuis propinquis non de
bet cōmittere: lxxxix. diſ. decenter. x. q. ii. ep̄us.
Q: nec laicis nec ſecularibus ſunt cōmittende per/
ſonis. lxxxix. di. indicatum.
Q: non licet abbatibus ⁊ aliis perſonis ſine cōſen
ſu ep̄i res eccleſie alienare. xviii. q. ii. abbatibus
Q: res eccleſie non vi manuum ſed iudicio ſunt re
petende. xvi. q. v. conſuetudo.
Q: res eccleſie alienate male: ipſo iure ſunt reuoca
te. xii. q. ii. monemus. c. quiſquis. ⁊. c. vobis.

Item debẽt reſtitui.xii.q.ii: Auguſtino ⁊.ii.c ſe/
quenti.c.in legibus.⁊.c.ſe.⁊.c.ſtatuimus.⁊.iiii.
c.ſequentibus.

Q. contractus indebiti. ⁊ ſcripture facte de rebus
eccleſie reſcinduntur.xii.q.ii.apl'icos.xv.q.vi.
auctoritatem.xvi.q.i.ſiquis laicus.

Q. prelatus alienans res eccleſie indebite tanquaꝫ
dilapidator deponitur.x.q.ii.ſiquis.xii.q.ii.
apoſtolicos.c.monemus.⁊.iiii.c.ſe.

Q. minores prelati excommunicantur.xii.q.ii.ſta/
tuimus:⁊.c.ſequenti.

Q. inuaſor eccleſie vel defraudator a xp̄o iudice ho
micida iudicabitur.xij.q.ij.qui xp̄i.

Item ſacrilegus iudicatur.xij.q.ij.nulli liceat:⁊.c.
indigne.

Q. ſeptẽna penitentia puniuntur qui res eccleſie di
ripiuntur.xvi.q.i.ſimiliter.

De hac materia habes ſupra: vbi agitur d' alie
natione.

Edictum.

Q. edictum eſt quod vt tenea
tur: rex vel imperator edidit.
ij.diſ.conſtitutio.

Elimoſina.

Q. elemoſine tria ſũt ge
nera.videlicet dare egẽti.dimit
tere ledẽti: ⁊ corrigere d'linquẽtẽ.xlv.di.tria.c.ſe.

Q. elemoſine datio que i pauperes exercetur beatifi
catur.xli.di.per ſimoniam.

Q. deus in elemoſina plus pẽſat animũ benignuꝫ
q̃ datũ.xlij q̃ſcam⁹.in fi.xlv.diſ.duc.iij.q.vij.i
grauibus.de pe.diſ.v.§.dolendus.poſt me.

Q. facta elemoſina ex fide cauſa loco ⁊ tempore cõ/
mendatur.lxxxvi.di.non ſatis.

Q. elemoſina habet prouiſionem preſentis vite ⁊
future.xlij.diſ.§.i.xxxiij.q.v.ſm in fi.

Q. plerũqꝫ ex dei ira mundus fame ⁊ penuria pre/
mitur quia pauperibus elemoſina ſubtrahit.xvi.
q.prima.reuertimini.circa medium.

Q. deo non placet elemoſina cum ſcelere mixta.xiij.
q.v.ſcriptum.

Q. nemo de elemoſina facienda excuſatur.lxxxvj.
diſ.in ſingulis.

Q. prelatus non prodeſt lectio ⁊ oratio niſi adſit
elemoſine largitio.lxxxvj.di.fratrem.

Q. diuites ieiunia que non poſſunt ſeruare elemoſi
nis debent recompenſare.xli.di.non cogantur.

Q. qui ſua timide conſeruando elemoſinam pera/
ſtinat.aliena nunq̃ fideliter ſperget.xij.q.ij.glo
ria epiſcopi.§.ſocrates.

Q. elemoſina non debet fieri de male acquiſitis.i.
q.i.non eſt putanda.xiiij.q.v.per totum.

Q. de turpi lucro cui⁹ nõ cõpetit repetitio poteſt fie
ri elemoſina.xiiij.q.v.qui habetis.⁊.c.ſe.

Q. elemoſina conſanguineis vel propinquis citius
eſt danda q̃ alijs.tamen cũ prudentia.lxxxvj.di.
fratrem.§.in ipſa ⁊.c.in ſingulis.

Q. in neceſſitate primum eſt danda iuſtis.deinde
peccatoribus.non q: peccatores ſed q: homines
lxxxvj.di.fratrem.§.in ipſa.

Q. qui famẽ morientem paſcere potuit ⁊ noluit ip
ſum occidit.lxxxvi.di.paſce.

Q. qui negat elemoſinam fugientibus ⁊ neceſſitatẽ
patientibus ipſum xp̄um qui eſt miſericordia ne
gant.vij.q.i.omnis qui.

Q. minus peccatum eſt auferre habenti q̃ denegare i
digenti.xlvij.diſ.ſi cuius hij.

Q. non ſunt examinandi petentes elemoſinam vel
hoſpicium.xlij.di.quieſcamus.

Q. pauperib⁹ vl' pegrinis dare delicatã elemoſinam
vel ſupfluã peccatũ ẽ.xxv.diſ.vnũ.§.alias.lxxxvj
di.pulchra circa mediũ.xli.di.non cogantur.

Q. non vni omnia ſed diuerſis ſecundũ exigentiam
perſonarum diſtribuenda eſt elemoſina.lxxxvi.
di.fratrem.⁊.c.dominus.

Q. malo homini tutius elemoſina ſubtrahitur ſi d'
cibo ſecurus iuſtitiã negligit.v.q.v.nõ omnis.

Q. elemoſina vtiliter datur p d'ſũctis.xiij.q.ij.n ex
timem⁹ ⁊.c aie ⁊.c.tẽpus.xxiiij q.ij ſane qd'.xxvj
q.vij.ab infirmis.de pe.di.vj.§.i.ante me.

Electio.

Q. electio ſpectat ad collegiũ eti
am ſi duo vl' tres fuerit i cõgrega
tiõe.liij.di.adrian⁹:⁊.c.noſce:⁊.c.ñlꝫ.§.ex his
xvj.q.vij.c.vl.xviij.q.ij.abbatem ⁊.ij.c.ſe.

Q. electio ab hereticis facta nõ valet.ix di.nos.

Q. electio non debet fieri niſi poſt tertium diem ſe
pulture: ſiue pape ſiue alterius prelati defuncti
lxxx.diſ.nullus pontifice.

Q. electio clandeſtina omnino reprobatur.lxxix.
diſ.ſiquis papa.

Q. electio potius debet fieri de gremio q̃ de extra
neis.lxi.di.nec emeritꝫ ⁊.iiij.c.ſe.xviij.q.ij.abba
tẽ in mona.⁊.c.quam:⁊.c.abbas.

Q. ſi de gremio nõ põt elegi: tũc primo de eiuſdem
ciuitatis clericis.⁊ tandem de tota dioceſis elec/
tio debet fieri.lxi.diſ.nullus ⁊.lxiij.di.ſacroꝝ.

Q. electio prelati ex certa cauſa põt fieri extra cha/
tedralem eccleſiam vel ciuitatẽ.xxiij.di.in noie
lxiij.di.quanto.lxxix.di.ſiquis pecunia.

Q. i electiõib⁹ cõſiderãda ẽ maior dignitas vel gra
uitas pſonaꝝ ⁊ bonꝰ zelus.xix.diſ.i canonicis.

Q. i electiõe habendus eſt conſenſus electi.vij.q.i.
ſicut alterius.

Q. nullus ppriam vtilitatem.ſed cõmunem debet
proſpicere.viij.q.ij.dilectiſſimi.

Q. in electione non debent interuenire munera vel
patrocinia laicorum.viij.q.ij.illud.

Q. electioni prelati non debent ſe igerere principes
vel quicunque laici.lxiij.di.c.nullus.

Q. electio p̄lati debet fieri cũ cõſilio religioſorũ ib
dẽ aſſendentium.lxiij.di.ſacrorum.§.ex his ⁊.c.
obeuntibus.lxxxi.di.§.i.⁊.c.ſe.

Q. cũ in duos diuiditur equaliter electio melior ⁊
vltior eſt preponendus.lxiii.di.ſi forte.

Q. electio poſt publicationẽ ab eligẽtibus nõ põt
ſed tantum p ſuperiorem mutari.lxi.diſ.epiſcop⁹.
vii.q.i.qualiter in fi.viii.q.iii.talia.

Q. electio non viciatur ſi ignorante electo pecu/

nı̄a datur.i.q.vj.§.vltimo.
¶ nō ē confirmanda ante ꝙ diligenter diſcutiať
electi conditio.lxi.di.miramur.lxxxv.di.archi/
diaconum floꝛen.i.q.vj.ego.xxxvi.di.oēs.
¶ electio ex elatione auide non eſt ſuſcipienda nec
ex deſiderio reſpuenda.xvj.q.i.vos autem.
¶ electione celebꝛata conſenſus pꝛincipis eſt req/
rendus.lxiij.di.reatina.
¶ i electione ꝑlatoꝝ vocať populꝰ nō ad eligendū
ſed ad conſentiendū lxiij.diſti.noſſe.
¶ electionē pape licet dominus ſacerdotibus con
tulerit: ſibi tamen eā ſpecialiter reſeruauit.lxxix.
diſ.c.vltimo.
¶ olim electiones romanoꝛum pontificum ꝓptē
ſciſmaticoꝛum ⁊ hereticoꝛum diſcenſiones fuerūt
imperatoꝛibus ab eccleſia tradit.lxiij.diſ.cleri.
ci.§.pꝛincipibus.
¶ adriannus papa ⁊ leo cū conſilio tradiderūt ca/
rolo imperatoꝛi poteſtatem eligēdi ſūmū pontifi
cem: ⁊ inueſtituras epoꝛum.lxiij.di.adrianus.
Itē leo papa octaus pꝛopter inſolentiam romano/
rum: quam exercebant circa electionē pape.Ot
toni pꝛimo imperatori confirmauit ⁊ ſuis ſucceſ
ſoꝛibus electionem papa inueſtitas epiſcopoꝛuꝫ
lx.iij.di.in ſinodo ⁊.c.cū.longe.§.electione.
¶ tūc electus in romanū pontificem nō conſacra/
bať niſi pꝛimū decretū iꝑatoꝛi pꝛeſentareť ⁊ con
ſenſus habereť.lxiij.diſ.agatho: ⁊.vj.c.ſe.
¶ Lodouicus imperator ⁊ pꝛimus henricus ⁊ pꝛi
mus otto renunciauerunt pꝛiuilegio ſuper proui
ſione pape volentes vt canonice eligeretur a ro/
manis.lxiij.di.ſacroꝝ.§.ex his.
¶ qualiter ⁊ a quibus debet fieri electio papalis
habetur.xxiij.di.in nomine.lxxix.diſ.per totum
vij.q.i.factus.
¶ nemo eſt eligēdus i papā pecūia: aut gratia hu/
mana; aut militari emulatu.lxxix.di.ſiqs pecūia
¶ electus canonice in papam ante conſecrationeꝫ
habet pleitudinē poteſtatis.xxiij.di.in nomie
poſt me.lxxix.di.ſiquis.pecunia
¶ ille q̄ nō canonice electus gerit ſe ꝑ papa nō apo
ſtolicꝰ: ſed apoſtaticꝰ diciť.lxxix.di.ſiqs apoſtoli
ce: ⁊.c.ſi duo.§.hoc autem: ⁊.c.ſe.
¶ cardinalibus ⁊ alijs clericis ⁊ etiam laicis con/
ceditur apoſtaticum papā anathematizare.lxxix.
diſ.ſiquis pecunia.
¶ electioni metropolitani omnes pꝛouiciales epiſ
copi debent intereſſe.lxiij.di.metropolitano.
¶ nemo in pꝛelatū ſeipſum eligere pōt.xxiiij.q.i.
dicimus.viij.q.i.in ſcripturis: ⁊.c.ſi ergo.
¶ i ꝑlatū eligi dēbet magis idoneꝰ nō cōſanguineus
vel amicus.viij.q.i.moyſes: ⁊.iij.c.ſe.
¶ ſi ad ſecularia officia ſumendij diligenter exami
natur multofortius examinantur qui ad pꝛelatu
ras aſſumuntur.lix.di.ſi officia.
¶ ꝑꝑ maliciā tēporis aut tumultū popularē indi
gnus non eſt eligendus.lxi.di.miramur.
¶ eligendus in epiſcopum longa pꝛobatione de/
bet vitam ſuam notificare.lxi.di.in ſacerdotibꝰ
viij.q.i.opoꝛtet.
¶ qui pꝛelatum non debet eligi aliquis criminoſ/
ſus.xxv.di.pꝛimum.vi.q.i.c.i.
Item nec ille qui de inconti nentia notatus ē.xxviij
diſ.pꝛiuſꝙ: ⁊.c.de ſyracuſane.
Item nec ille cuius vxor ⁊ filij adhuc ſunt ſuper ter/
ram.lxi.di.catinenſes.
Itē nec nimiū ſimplex vľ vſurariꝰ.xlvij.di.ō petro.
Item nec ille qui non eſt in ſacris.lx.diſ.c.vltimo
⁊.lxi.diſ.§.i.
¶ antiquitꝰ ſubdiaconꝰ.q2 tūc non erat ſacer oꝛdo
non elegabatur in epiſcopum niſi neceſſitate cogē
te.xxviij.diſ.de ſyracuſane.§.eccc.lx.di.c.vltio.
¶ nouus in religione non ſtatim debet eligi i pꝛela
tum.xvj.q.i.ſi clericatus.xix.q.iij.monaſterijs
¶ videtur ꝙ exemplo Petri eligendus potius ē in
pꝛelatū qui poſt caſum penituit ꝙ qui nunꝙ ceci
dit: quia talis per caſum ſuum: alioꝛum īfirmita
tibus cōpati nouit.l.diſ.conſiderandū.⁊.c.ſe.
¶ laici in pꝛelatos non poſſunt eligi.nec religioſis
ſunt ꝑficiēdi.lxi.di.ſtatuimus.§.hijs.omnibus
xix.q.iij.monaſterijs.
¶ eleccꝰ i epm ꝑ ſuū metropolitanū pꝛeſentibꝰ ſuf/
fraganeis epis debet oꝛdinari.xxiiii.di.epi.
¶ electus in epiſcopum infra tres menſes debet
conſecrari.lxxv.di.quonium quidam lxiii.di.
obeuntibus.l.di poſtꝙ.
¶ metropolitanus debet illi eccleſie pꝛouidere:
cuius electus infra quinqꝫ menſes neglit conſecra
ri.c.di.quoniam quidam in fi.
¶ clericus infamatus ante ꝙ conſecretur debet ſe
expurgare.xxiii.di illud.
¶ electus per conſenſum ſpōſus eccleſie efficiť.vii.
q.i.ſicut alterius.
¶ electus caſſatur pꝛopter auaritiam ⁊ pſalmoꝛuꝫ
imperitiam.lxxxv di.archidya.flo.
¶ electꝰ q̄ teſte pꝛole: lōgā cōtinētiā cōuinc non
habere caſſatur..xxviii.diſ.pꝛiuſquam.
¶ poſt electione qs iuret ſeruare ſtatuta eccleſie ⁊
alia: nō ē ſymoniacuꝰ.viii.q.iii.per totum.
¶ differēs cōſecrare electū: cōpelli debet ꝑ ſupio/
rē.ix.q.iii.nūc vero.viii.q.iij.artaldus.
¶ vbi bona mixta ſunt malis: naſo diſcretionis
vertutes debemus eligere vitia repꝛobare.xlix.
di.hinc etenim.§.paruo.
¶ inter duo mala: id debemus eligere qđ minoꝛi
nexu noſcitur obligare.xiii.di.duo ⁊.c.nerui.xxii
q.iiii.ſiquid: ⁊.c.ſequenti.
¶ ſicut homo neceſſitate compulſus ibi ſe pꝛecipi/
tat; vbi bꝛeuioꝛ murus igeritur ſic inter ineuita/
bilia peccata minoꝛa ſemper eligantur.xiii.di.
nerui ante finem.
¶ inter duo bona magis bonū mediocri bono eſt
ꝑferendū.ō cōſe.di.v.non mediocriter.

Emphiteoſis.

¶ ēphiteoſis quaſi i greco đr locatio in
rebꝰ eccleſie i caſu ꝑmittiť.x.q.ii.caſellas.§.hoc ius.

Q: vbi abſolute periculum de rebus eccleſie timetur xij.q.ij.apoſtolicos.

De hac materia habes vbi agitur de precarijs.

De ſtatu epiſcopi.

Epiſcopus.

Q: epiſcopus ſicut dicit Auguſtinus nomen eſt operis.non honoris.viii.q.i.qui epiſcopatū.

Q: epiſcopus qui grece dicit̄ ſuper intendens debʒ illis ſuperintendere.quibus preficitur.viii.q.i.q̄ epiſcopatum.xxi.di.cleros.

Q: ordo epiſcopalis quadripartitur.videlicet in patriarchas archiepiſcopos metropolitanos ⁊ epiſcopos.xxi.di.cleros.

Q: epiſcopi in locum apoſtolorum ſurrexerunt ⁊ tenent vices eorum.xxi.di.in nouo.xxv.diſ.eccleſie.lxviii.di.quorum vices

Q: epiſcopi non ſunt:qui minus q̄ a tribus ſunt conſecrati.lxviij.di.cor epi.§.q̄ autem.

Q: viuēti epiſcopo alter nō ſubſtituit̄ temerarie:⁊ ſi ſubſtituit̄ ab omni miniſterio eccleſiaſtico deſtituit̄.ij.q.i.in primis.poſt me.iij.q.vi.accuſatu ii.c.ſe.⁊.c.dudum.vij.q.i.factus ⁊ pſrib⁹.c.ſe.

Q: intruſus per laicam poteſtatem principalibus epiſcopis non eſt recipiendus.lxviij.di.ſi per ordinationem.

Q: inconſulto romano pontifice.nemo poteſt epiſcopum deponere.iij.q.vj.accuſatus.⁊.c.ſe.

Q: nulli epiſcopo licet ſine conſenſu romani pontificis ſuam eccleſiam relinquere vel ad aliam tranſire.vij.q.j.nō oportet ⁊ multis.c.ſe.vſqʒ ad finem queſtionis.

Q: exigente vtilitate vel neceſſitate:auctoritate apoſtolica:de ſede ad ſedem mutari poſſunt epi.vij.q.j.mutationes ⁊ duo.c.ſe.

Q: epiſcop⁹ ꝓpter īfirmitatē vel ſeniū nō deſtituit̄ ſʒ dat̄ ei coadiutor.vij.q.j.ſcripſit vſqʒ ad.c.ſicut vir.§.ecce ⁊.c.qualiter ⁊.c.quāuis his.

Q: epiſcopus quandoqʒ ad propriam inſtanciā abſoluitur ab epiſcopatu.vij.q.i.c.nihil.§.ecce:⁊ c.qualiter.⁊.c.quamuis.

Q: neophitis ꝓhibet̄ promoueri in epiſcopū proptē inconuenientiam vite que contrahitur officio pōtificali.xlviij.diſ.§.prohibentur.

Q: epūs debet eſſe ſine crimine vt alios poſſit liberius arguere.xxv.di.primum.

Q: criminoſus epiſcopus magis eſt dicendus canis impudicus:q̄ epūs.ij.q.vij.qui nec.

Q: non omnis epūs qui dicit̄ pax vobis.eſt ſicut columba.ſed potius ſicut coruus audiendus.ij.q.vij.non omnis.

Q: epiſcopi debent eſſe etate antiqui fide integri in preſſura probati ⁊ qui magis velint rerū ſuarum proſcriptionem pati q̄ eccleſiam ſuam deſerere.vij.q.j.nouatianus.

Q: epūs propter aduerſitatem non debet gregem relinquere.vij.q.i.ſuggeſtū.⁊.ij.c.ſe.

Q: epō non licet monachum fieri ſine conſenſu pape.vij.q.i.temporis ⁊.§.item.

Q: epūs intrans religionem non reſumitur ad epiſcopatum.vij.q.i.hoc ⁊.c.ſe.

Q: qñqʒ ſub noīe pſbyteri epī deſignant̄.xciij.di legimus in fine.xcv.di.ecce ego ante finem.

Q: epī debent ſe ſcire pſbyteros nō dominos:nec debent in clero dn̄ari.xv.di.eſto ⁊.iij.c.ſe.

Q: epī nouerit ſe magis cōſuetudīe q̄ diſpēſatione maiores pſbyteris.xcv.di.oli i fi.⁊ duo.c.ſe.

Q: epūs in eccleſia ſit ſublimior in domo ſit collega ſacerdotū.xcv.di.epūs in eccleſia.

Q: epūs ſe ſedente preſbyterum non permittat ſtare di.xcv.epiſcopus in quolibet.

Q: epō non ſufficit equalē cū ſubditis gerere vitaʒ ſed ſicut eſt honore ſup alios ſit ⁊ vita debet eſſe p̄ſtantior.viij.q.j.nec ſufficere.

Q: epūs in eo q̄ alijs preficit̄ nō debet ſe preſumere alijs ſanctiorem.viij.q.i.illud inferendum.

Q: plus laudatur patientia epī in aduerſitate q̄ diues in religione.vij.q.i.ſuggeſtum.

Q: epūs debet habere maturos viros tam ex clericis q̄ ex religioſis.tam in cubiculo q̄ in miniſterio:ſocios propter bonum teſtimoniū.ij.q.vij.cū paſtoris ⁊.ij.c.ſe.de conſe.di.i.epūs.deo ⁊.c.ſe.

Q: domus epī debet eſſe circa eccleſiā.vt aptior ſit cōtemplationi.xlj.di.epiſcopus.

Q: epī menſa non debet reſplendere vaſis aureis ⁊ argenteis:ſʒ fidei meritis.xlj.di.epūs.

Q: in menſa epī non debent eſſe fabule ſʒ lectio ſacre ſcripture.xliiij.diſ.pro reuerentia.

Q: non licet epō itēdere venationi nec cōſanguinearum familiaritati.xxxiiij.di.quorundam.

Q: i ꝑmitiua eccleſia propter paupratē accipiebant medietatem oblationum.x.q.i.antiquos poſt ſucceſſiue tertiam partē.x.q.i.de his.

Tandem habuerunt quartā partē.xij.q.ij.quatuor Modo vero de oblationib⁹ nihil debēt habere ſʒ aliis contenti eſſe.x.q.iij.placuit.

Q: epiſcopus in multis debet requirere conſiliū clericorum videlicet in facienda clericorum ordinatione.xxiiii.di.epiſcopus ſine.

Item in cauſaꝝ diffinitione.xv.q.vij.ſi quid ⁊.c.epūs nullius.lxxxvi.di.ſi quis.

Item in eccleſiaſticarum rerum alienatione.xii.q.ij.ſine exceptione.

Item indignitatum collactione.xciii.di.legimus xii.q.ii.alienationes.

Item in eccleſiaſticarum rerum diſpenſatione.xii.q.i.epiſcopus eccleſiam.

De mōachis ⁊ aliis religioſis epis factis q̄liter d̄beant ſe habere.habes vbi agit̄ de monachis.

De poteſtate epiſcopoꝝ.

Q: ſine licentia epī nullus preſbyter in ſua dioceſi poteſt miſſam cantare vel baptizare:vel aliud cōſimile facere.xvi.q.i.cunctis ⁊.c.multis.

Q: ſine conſenſu eius non debet edificari monaſterium vel oratorium.xviij.q.ii.q̄da ⁊.c.ſe.

Q: iuriſdictionem habet in religioſorum monaſteriis.xviii.q.ii.c.i.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Q: preſbyter ⁊ clerici ⁊ religioſi ſue dioce. ipſi⁹ ſubiacent poteſtati. xviij. q. ij. quidam.

Q: epi. eſt in omnibus parrochialibus eccleſijs preſbyteros inueſtire. xvj. q. vij. ſane ⁊. q. ij. nullus i. q. c. conſtitutiones ⁊. ij. c. ſe.

Q: epiſcopi monialibus ⁊ alijs religioſis feminis prelatū pficere: cū diligenti ipſius examinatione xviij. q. ij. qui religioſis: ⁊. ij. c. ſe.

Q: iudices vel officiales pape ad iuriſdictionē epiſcopi ideo non ſe debent intromittere ne eccleſiaſticus ordo confundatur. xj. q. j. peruenit.

Q: epiſcopus omnem principem excōmunicare poteſt. xj. q. iij. ſi autem.

Q: poſt falſarium pape cuiuſcunq3 ordinis ſit: vſq3 ad mandatum domini pape incarcerare. xix. diſ. in memoriam.

Q: nō poteſt epiſcopus ī aliena dioceſi ſine conſenſu dioceſani pontificalia exercere. xcij. diſ. liceat. §. de epiſcopis: ⁊. v. c. ſe.

Q: nolēs epiſcopus ire ad eccleſiā ſuā poteſt cogi ꝑ conſiliū prouinciale. xcij. di. ſiquis epiſcopus.

Q: epiſcopus ſoli ſacerdoti honorem dare pōt ſol⁹ auferre non poteſt. lxvij. di. epiſcopos. xv. q. v. felix ⁊. c. ſe.

Q: auctoritate epiſcopi ꝑlati iferiores poſſunt ad alias eccleſias trāſferri. vij. q. j. epiſcopus. de loco.

Q: accuſati epiſcopi cauſam: archiepiſcopus cū ſuffraganeis ꝑquirere poſſunt; ſed ſine papa determinare nō poſſunt. iij. q. vj. accuſatus.

Q: cū multa diſcuſſione contra epm̄ debet ꝓferri iudiciū. ij. q. vij. accuſatio quoque: ⁊. v. c. ſe.

Q: quia epiſcopi ſunt oculi dei: ideo a ſubditis non ſunt iudicandi. vi. q. j. oues.

Q: epiſcopum ſubditi nec arguere nec accuſare poſſunt. ij. q. vij. oues: ⁊. ij. c. ſe.

Q: epiſcop⁹ inutilis eſt deponendus; nec eſt ei dandus coadiutor. xv. q. vij. alius. §. ꝙ etiam.

Q: ſine licentia ſui epiſcopi clerici non debent peregrinari de conſe. di. v. non oportet.

Q: epiſcopus alterius dioceſis clericū nec recipere: nec ordinare pōt ſine conſenſu ſui epi ⁊ litteris dimiſſorijs. lxxi. di. ꝑ totū. ix. q. ii. ꝑ totum.

Q: eps pōt cōpellere aliquē clericū: ad ſuſcipiendū ordinē vel dignitatē. lxxiiii. di. per totū.

Q: clericus non tenetur epiſcopo ſeruire in opere ſeruili. x. q. iii. placuit.

Q: epiſcop⁹ de cōſenſu clericoꝝ pōt diuidere parrochiales eccleſias ⁊ vnire. xvi. q. i. ꝑcipim⁹. §. ſic.

Q: epiſcopus in dando eccleſiam: debet requirere conſenſum patroni. xvi. q. vij. filiis vel nepotib⁹ ⁊. c. monaſterium: ⁊. c. ſe.

Q: eps inconſulto papa ad bellum non debet proficiſci. xxiii q. viii. quo auſu.

Q: eo die ꝙ eps celebrauit in eodē altari ſacerdos non debet celebrare de conſe. di. ii. c. vltimo.

Q: preſente epo ſacerdos niſi de ſuo mādato non debet benedicere nec ſignare. de conſ. di. i. cuz ad

Utrum pōt epiſcopus ſucceſſorem ſibi ex teſtamento inſtituere. vii. q. i. poteſt.

Q: de rebus ꝓpriis vel acqſitis pōt eps teſtamētuz facere de aliis vero nō: q: cedunt eccleſie. xii. q. i. epi. ⁊. c. ſe. q. iii. pōtifices. ⁊. q. v. per totum

Q: morientis epi res: pro futuro pontifice conſeruari debent: diripientes illas anathema īcurrūt iiij. q. ii. hec hu⁹: ⁊. c. nō liceat charitatē. ⁊. c. ꝺ laicis: illud. ⁊. c. non liceat.

Q: duo epiſcopatus per papam in vnum coniungūtur. xvi. q. i. poſtquam.

Q: vnus in duos per eundem diuiditur. xvi. q. i. ꝑcipimus. §. ſicut.

De officio epiſcopoi.

Q: officium epiſcopi eſt virgines. altaria. ⁊ eccleſias conſecrare. criſma conficere. ⁊ cum ipſo confirmare. lxviii. di. quāuis.

Q: ideo igitur epiſcopus. vt procurator animarum ⁊ diſtributor ſpiritualium exiſtat. xi. q. i. clericuz §. ex his omnibus.

Q: epiſcopus debet eſſe ſciens ⁊ doctus qui alios tenetur docere. lxxxvi. di. q̇ eccleſiaſticis: ⁊. c. ſiqs.

Q: multa ſunt que epiſcopus tenetur ſcire. xxxviii. diſ. omnes.

Q: nullus epiſcopus propter opprobrium ſenectutis vel nobilitatem generis, etiam a minus peritis diſcere negligat. xxxviii. di. nullus epiſcopus xxiiii. q. iii. ſi habes circa me.

Q: epiſcopo non ſufficit innocens vita niſi adſit ⁊ doctrina. lxiii. q. i. ⁊. c. ſequitur.

Q: eps debet docere populum ſacram ſcripturā nō grāmaticā vel philoſophiam. lxxxvi. diſ. cū multa. xxxviii. di. ignorantia.

Q: eps debet intendere lectioni ⁊ orationi ⁊ predicationi. lxxxix. di. eps nullam. ii. q. vii. epi.

Q: epo nō ſufficit lectio vel oratio niſi aſſit elemoſine largitio. lxxxvi. di. fratrem.

Q: officium epiſcopi eſt diſcordantes concordare. xc. diſ. per totum.

Q: epiſcopus vigilanter ⁊ ſolicite debet regere ſibi commiſſos. c. di. rationis. vii. q. i. ſuggeſtū. ⁊. c. ſe. ſibi non licet aliquem ꝓpriis manibus cedere vel flagellare. lxxxvi. di. non liceat.

Q: non debet prelatus petere veniam a ſubditis. lxxxvi. di. quando neceſſitas.

Q: epi eſt locum aſſignare degradato in quo peniteat. lxxxi. di. ſacerdos.

Q: epiſcopus ī ordinatione clericoꝝ debet ordinandis ꝓnunciare. xxxviii. diſ. placuit.

Q: epi eſt etiam ordinare: vt in eccleſiis baptiſmalibus ſint doctores ⁊ magiſtri qui pueros in liberalibus artibus. ⁊ in aliis vtilibus doceant. xxxvii. di. de quibuſdam.

Q: inter eccleſiam ⁊ epiſcopum eſt ſpirituale matrimonium. vii. q. i. ſicut alterius.

Q: epiſcopus poſſidet res eccleſie ad diſpēſandum xii. q. i. epiſcopus. ⁊. c. expeditur. ⁊. c. res. eccleſie cum. ii. c. ſe.

Q: ipſe debet occupationes ſeculares abiicere ne

pꝛefocatus curis negocioꝛum: dei verbo non poſ
ſit vacare. xi. q. j. te quidem.
¶ non debet eſſe aduocatus vel tutoꝛ. lxxxviij. diſ.
ep̄us tuitionē. ꝛ. iiij. c. ſe. xi. q. i. te quidem.
¶ nec ꝑ ꝑ ſe: nec ꝑ ꝑ laicū: ſʒ ꝑ yconomū clericum
debet tēpoꝛalia gerere. xvj. q. vij. qm̄ i q̄buſdam
ꝛ. c. ſe. lxxxviij. di. ep̄s nullā; ꝛ. lxxxix. volumus
ꝛ. iij. c. ſe. viij. q. i. ſi petrus.
¶ officia canonica non debent pꝛopinquis commi
tere. lxxxix. di. decenter.
¶ ep̄s debet eſſe hoſpitalis. lxij. di. §. hoſpitalem.
vbi decem cauſe hoſpitalitatis languntur.
¶ de rebus eccl'ie debet ꝑmū ſibi: poſtea miniſtris
demū alijs fidelibᵒ ꝓuidere. xij. q. i. nulli ep̄oꝝ.
¶ ep̄s nō debet i ſuā vel ſuoꝝ ꝓpꝛietatē conuertere
res eccleſie. xij. q. i. res eccleſie.
¶ raptoꝛes rerum epiſcopi debent excōicari ſicut
raptoꝛes rerum eccleſiaſticaꝝ. ij. q. vij. accuſatio
quoqꝫ. xvi. q. i. ſimiliter.
¶ redditur epiſcopo ratio de rebus eccleſie. x. q.
iij. c. j.
¶ ep̄s dʒ pauperibᵒ ꝛ oppꝛeſſis ꝓuidere ſolicite: ꝛ
eos defendere. lxxxij. diſ. epiſcopus. lxxxiiij. diſ.
peruenit. lxxxvi. di. fratrē. lxxxvij. di. per totum
xij. q. j. videntes ꝛ. c. ex his ꝛ. ij. c. ſe.
¶ nihil ē laboꝛoſiᵒ ꝛ ꝑiculoſiᵒ officio epi: ſʒ nihil
beatius apō deū ſi bene agaꝛ. xl. diſ. āte omnia.
De epiſcopi electione vel de electo habes in ti
tulo de electione.
Et de conſecratione epiſcopi habes i titulo cōſecra
tionis. Et de diſpenſatiōe i titulo diſpēſationis
Et ſi qua ſunt talia i ſuis titulis inuenies.
De epiſcopoꝛum ſede vbi agitur de ſedibus.
¶ coꝛepi officiū in pluribus cum officio epiſcopi
conueniebat. lxviij. diſ. quāuis.
¶ qꝛ in ꝑiudiciū ep̄oꝛum fuit illud officiū ē ab ec
cleſia exufflatū. lxviij. diſ. coꝛepi.

Ermofroditus. ¶ ermofroditᵒ habēs vtrūqꝫ ſe
xū: an ad teſtimoniū adhiberi poſſit qualitas ſe
xus in caleſcentis demonſtrabit quia ſi caloꝛe pꝛe
dominante pꝛo viro ſe geſſerit recipitur in teſtem
alias non. iiij. q. iij. c. i. poſt me.
¶ ermofroditus inter infames ponitur ꝛ non pōt
eſſe aduocatᵒ. iij. q. vij. infamis. §. itē in digeſto.

Erroꝛ. ¶ erroꝛ cui non reſiſtitur appꝛoba
tur. lxxxiij. di. error.
¶ errare eſt aliud pꝛo alio putare. xxx. q. ij. in qui
bus xxxviij. diſ. quāuis.
¶ non eſt conſequens vt erret continuo quiſquis
aliquid neſcit, ſed ſi quis exiſtimat ſe ſcire quod
neſcit. xxxviij. diſ. quamuis.
¶ non mediocriter errāt q̄ magnū bono mediocre
bonū pꝛefert. de conſe. di. v. non mediocriter.
¶ erroꝛē ſuū licet cuilibet coꝛrigere ꝛ illicite com
miſſa i melius reuocare. xxxv. q. ix. loci. §. ſe.
¶ erroꝛ fortune ꝛ qualitatis coniugium non exclu
dit error vero perſone ꝛ conditionis excludit. xix

q. i. per totum.

Eſau. ¶ eſau lēticulā nimiū appetēs: poni
tur i exēplū ꝙ nō cibᵒ ſed auiditas cibi
imputauit. xli. diſ. quiſquis. ꝛ. iij. c. ſe.
¶ multi de ſemine Eſau ſaluati ſunt. i. q. iiii. eccle
ſia que. §. his ita in fine.

Etas. ¶ etas certa a cānone examinata: ſer
uanda eſt in omnibus clericis oꝛdinan
dis. lxxvij. diſ. per totum.
¶ ante vigeſimum quintum annum etatis nec dia
conus debet oꝛdinari: nec virgo in monacham
conſecrari. xx. q. i. placuit.
¶ puella īfra. xij. annū etatis ꝛ maſculus īfra. xiiij
ad religionē nō obligaꝛ. xx. q. i. puelle. §. cū ergo
ꝛ. q. ij. ſi in qualibet ꝛ. c. puella.
¶ in pueris etas diſcretionis eſt. xiiij. anni. xx. q.
v. pueri.
¶ āte ānos diſcretiōis nemo cogendus ē iurare nec
teſtis eſſe. xxij. q. v. honeſtū. iiij. q. iij. teſtes.
¶ ſex etatibus mundus ꝛ ſtatus hominis finitur
xxxv. q. iiij. c. i.
Quelibet etas diſtinguitur per certa tempoꝛa pꝛo
pter magnalia que illis tempoꝛibus contigerūt.
Pꝛima etas ab Adam pꝛopter creationem mundi
ꝛ durat vſque ad Noe.
Secunda a Noe pꝛopter aque diluuium, ꝛ durat
vſque ad Abꝛaam.
Tertia ab Abꝛaam pꝛopter circumciſionem ꝛ durat
ſque ad Dauit.
Quarta a Dauid ꝓpter regalē vnctionē ꝛ durat vſqꝫ
ad Babylonis tranſmigrationē.
Quinta a tranſmigratione Babylonis pꝛopter fi
lioꝛum iſrael liberationeʒ ꝛ durat vſque ad aduē
tum domini xp̄i.
Sexta ab aduentu chꝛiſti ꝓpter humāni generis li
berationem ꝛ durat vſqꝫ finem ſeculi.
Septima eſt in ſepulchꝛis quieſcentium.
Octaua eſt ad vitam reſurgentium.

Euangeliū. ¶ euangelium ep̄i eſt au
diendum ſtando ꝛ cum re
uerentia. de conſe. di. i. apoſtolica.
¶ ſine cuſtodia euangelij non habetur ſpiritus ſā
ctus. i. q. j. marchion.
¶ euāgelij cuſtodia nō cōſiſtit in verboꝝ folijs: ſʒ
in ſenſu ꝛ medula coꝛdis. i. q. i. marchion.
¶ quantum ad perfectionem magna ꝛ multa eſt
differentia euangelii ad legem Moyſi. xxxiij. q.
iiij. hec autem. §. ex his.
¶ lex moyſi incepit a terroꝛe xp̄i euangelium a mā
ſuetudine ibidē.
Itē ſub lege peccātibus pena coꝛpoꝛalis ſtatuiꝛ. In
euāgelio penitētibus venia ꝓmittiꝛ. ibidē.
Itē in lege dicebaꝛ qui fecerit hoc vl' illud moꝛte mo
riatur. In euangelio gaudeo ſuꝑ vno peccatoꝛe
penitētiam agēte. ibidē.
Itē in lege populus ſeruili timoꝛe ad bonum coge
batur. In euangelio, populus gratie liber effectᵒ
filiali amoꝛe opatur. ibidē.

¶ non repugnat euangelio malos ad bonum cō/
pelli. xxiii. q. iiii. diſplicet circa finem.
¶ papa poteſt euangelium interpretari. ii. q. iiii.
§. i. xxxiii. q. ii. quos deus.

Eucharistia. ¶ eucharistia grece la
tine bona gratia interp
tatur. i. q. i. multi.
Itē dicitur miſteriū. eo ꝙ ſecretam ꝛ reconditam
habeat diſpenſationem ante me. ibidem.
Item dicitur ſacramentū q: ſub tegimento tempo
ralium rerum diuina virtus ſecreti veri corporis
ꝛ ſanguinis chriſti operatur officium ibidem de
conſe. di. ii. ego Berengarius.
¶ eucharistia propter corporis ꝛ ſanguinis chri/
ſti exiſtentiam. excellentior eſt oībus oblationib⁹
ꝛ ſacramentis. de conſe. di. ii. nihil.
¶ ex pane ꝛ vino cum aqua mixto conficitur eu/
charistia. de conſe. di. ii. cum omne in fine.
¶ forma verborum ꝓlata; fit tranſubſtātiatio eu/
charistie virtute diuina. de conſ. di. ij. quia corp⁹
c. panis eſt ꝛ. c. reuera. ante finem.
¶ de forma verboꝝ non eſt plus: niſi hoc ē corpus
meū: ꝛ hic ē ſanguis meus ð ꝯſe. di. ij q: corpus
¶ in eucharistia ē vere corpus xpī ꝛ ſanguis. ð cōſ.
di. iij. nos: ꝛ. iiij. c. ſe.
¶ licet vno ꝛ eodem tpe in diuerſis imolet̄. tñ ſicut
eſt vna diuinitas cui vnit̄: ſic non diuerſum ſed
vnū ibidemq3 corpus conficit̄. de conſe. di. ii. qd
ſit poſt me. ꝛ. c. vtrum.
¶ i hora cōſecrationis yma ſummis ſociantur ad
vocem ſacerdotis. de conſe. diſ. ij. quid ſit.
¶ eucharistia fit oblatio benedicta aſcripta ꝛ rata
de conſe. di. ij. vtꝝ poſt me.
¶ tres partes de eucharistia facte triformem ſtatū
corpis xpī. v3 pegrinationis ſepulture; ꝛ reſurec/
tionis deſignat. de conſe. di. ij. ſinguli.
¶ licet in eucharistia xpūs ꝑ ptes māducet̄: tñ ma/
net integer vbiq3 tot⁹ de cōſe. di. ij q manducat.
¶ in ſingulis portionib⁹ ſpecieꝝ; ſinguli xpm acci/
piunt. de conſe. di. ij. ſinguli
¶ eucharistia ēidē corpus: qð ſūptū eſt de virgine
qð paſſū ē; qð ſepultū ē; qð reſurrexerit; ꝛ in celū
aſcendit. de conſe. diſ. ij. omnia in fi.
¶ corpus qð xpūs dedit i cena: idē fuit qð paſſum
ē in cruce; quantū ad naturā: ſ3 diuerſum. quan
tum ad formā. de conſe. diſ. ij. prima: ꝛ. c. ſe.
¶ cū eucharistia nō ſunt vue nec aliqua grana le/
guminis benedicenda. de cōſ. di. ij. didicimus.
¶ intincta hoſtia populo nō det̄; nec lac pro vino
offerat̄: ꝛ ne ex intincto pane vinū ad offerendu3
exprimat̄ ꝓhibet̄. de cōſ. diſ. ij. cum omne.
¶ eucharistia offert̄ ꝛ dat̄ ſub aliena ſpecie ne ab/
horremus cruoris ꝛ carnis ſumptionem de conſ.
diſ. ij. forte ꝛ. c. panis eſt.
Item vt vitaremus paganoꝝ ꝛ īfidelium deriſionē.
de conſe. di. ij. verum ante finem.
¶ eucharistia eſt pura conſcientia offerenda ꝛ pu/
ra mente. de conſ. di. ij. nihil.

¶ nec bonoꝝ diſpēſatoꝝ meritis ampliat̄ nec ma/
loꝝ attenuatur. i. q. i. multi poſt me.
¶ non conſecrationi eucharistie ſed effectui bona
vita ſacerdotis neceſſaria intelligenda eſt. i. q. i.
interrogo. §. cum vita.
¶ ſacerdoti pranſo non licet calebrare. vij. q. i. ni
hil poſt me. de conſe: di. i. ſacramenta.
¶ ſacerdos hoſtiā cōſecrās ꝛ nō cōmūicās. ꝑ ānū
a celebratiōe ſuſpēdit̄. de cōſe. di. ij. relatum.
¶ ſacerdos corpus xpī ſumēs ꝛ nō ſanguinē grā/
de ſacrilegiū cōmittit. de cōſe. di. ij. cōperimu.
¶ officiū eſt ſacerdotis eucharistiā diſtribuere. xc
iij. di. diaconos. c. peruenit ꝛ. c. preſente.
¶ alaicis perſonis nullatenus debet contractari
de conſe. di. ij. peruenit.
¶ ſacerdos ſemꝑ eucharistiā paratā habere debet
ꝓpter infirmitates. de conſe. diſ. ii. preſbyter
¶ ſacerdos quia mure vel ab aliquo animali eu/
charistiam non cuſtodierit. xl. diebus penitebit
de conſe. di. ii. qui bene.
¶ ſi per negligentiam de ſanguine aliquid ſuper
terram ſtillauerit. xl. diebus penitebit. de conſe.
diſ. ii. ſi per negligentiam.
¶ tabula lignea ſuꝑ quā ſanguis xpī ſtillauerit eſt
radēda: raſura ꝑ ignē cinis effect⁹. intra altare
ē recōdēdus pāni ꝓpter idē ter ſunt ſuꝑ calicē la/
uandi ꝛ aqua circa altare fundenda. de conſe. diſ.
ii. ſi per negligentiam.
¶ meli⁹ eſt mori ſine eucharistia ꝙ de manu heretici
ci cōmunicari ſacerdotis. xxiiii. q. prima cepit.
¶ qualem penitentiam ferre debeat qui ſcienter vel
ignoranter de manu heretici ſumat eucharistiam
xxiiii. q. i. ſiquis dederit.
¶ eucharistie digna ſumptio eſt penaꝝ relaxatio ꝫ
conſe. di. ii. omne. c. ante ꝛ. c. panē de altari.
¶ quia cottidie ex humana fragilitate peccatur co/
tidie eucharistia iteratur. de conſe. di. ii. vtrum
ꝛ. c. iteratur.
¶ quādiu eucharistia nō ꝑcipit̄. cor nō recipiētis i
durat̄. lxxxii. diſ. ꝓſbyter circa medium.
¶ in trib⁹ feſtis ꝑcipuis. ſcilicet i paſcha pēthecoſ/
te ꝛ i natiuitate dñi omnib⁹ fidelib⁹ cōmunican
dū eſt. de conſe. di. ii. ꝛ ſi nō frequentius.
¶ ſi quis in predictis tribus feſtis non cōmunica/
uerit. a cetu fideliū eſt ſeperandus. de conſe. diſ.
ii. ſiquis intrat. ꝛ. c. ſe.
¶ in cena domini. eſt etiam a fidelibus xpī eucha/
riſtia percipienda. de conſe. diſ. ii. in cena.
¶ excepta neceſſitate eucharistia ieiuno ſtomacho
eſt ſumenda de conſe. diſ. ii. liquido. xxvi. q. vi. ſi
quis ð corpore ꝛ. viii. c. ſe.
¶ ante eucharistie ſuſceptionē trib⁹ quatuor aut
octo diebus ab vxore ꝓpria ē abſtinendum ð cōſ.
diſ. ii. omnis homo. xxxiii. q. iiii. ſciatis.
¶ ab illis q̄ i vnione eccleſie accipit̄ eucharistia ſpi
ritualiter ſi nō ſunt accipiat̄ ſacramentaliter. de
ꝯſ. diſ. ii. qa paſſus ē ſi. ꝛ. c. q̄dē. ꝛ. c. ſe. ꝛ. c. duplr
¶ licet eucharistia ſit bona tamē in malū conuerti

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tur indigne ſumenti. de conſe. diſ. ij. ⁊ ſancta ⁊. c. ſicut iudas ⁊ c. quid eſt ⁊ c. qui manducat.

¶ indigne ſumens eucbariſtiam plus polluitur: ꝙ purificatur. de conſe. di. ij. quotidie. c. qui ſceleratet ⁊. c. qui diſcordat.

¶ bomo ꝙtū i ſe ē eucbariſtiā polluit cū ad ipſam ſumendā indigne accedit. i. q. i. multi ante finem

¶ in boc ꝙ xp̄us eucbariſtiā iude dedit innuit ꝙ occultis peccatorib᷒ cū eā exigūt nō ē negāda ꝺ cōſe. di. ij. nō ꝓbibeat: ⁊. c. ſicut iudas ⁊ vij. q. i. aduerſitas in fine. i. q. i. xp̄us.

¶ illis qui enormiter publice deliquerunt: eucbariſtia non ſtatim eſt danda: de conſe. di. ij. pro dilectione. de pe. di. i. in actione:

Item nec raptoribus rerum eccleſie. xij. q. ij. īdigne ⁊. c. de viro.

¶ propter pollutionem nocturnā ex p̄cedenti crapula vel cogitatione imunda ab eucbariſtia abſtineat. vj. di. teſtamentum ⁊. c. non eſt.

¶ tp̄e mēſtrui ⁊ ante purificationē partus femine poſſunt cōmunicare. v. di. ad ei᷒ vero cōcubitū.

¶ penitētib᷒ i morte eucbariſtia nō ē neganda. l. di. penitentes. xxvij. q. i. virgines. i. q. i. ſiquis bereticę. §. ecce. ij. q. j. i p̄mis poſt me. xlvj. di. accuſatores. xxvi. q. vi. ſiq̄s de corpore. ⁊. viij. c. ſe.

¶ excomunicatis ſatiſfaciētibus in morte non eſt deneganda eucbariſtia. lxxxvj. diſ. tanta.

¶ bis qui patibulis ſuſpenduntur ſi penituerunt non eſt eis deneganda eucbariſtia nec ſepultura iij. q. xiij. c. vl.

¶ abſtinens ſe quandoqꝫ ab eucbariſtia propter ſacramenti reuerentiam non eſt arguendus neqꝫ frequenter ſummens eſt iudicandus. v. diſ. ad ei᷒ vero concubitum in fine. xij. di. illa vero. de cōſecratione. di. ij. quottidie.

¶ communio eucbariſtie dabatur antiquitus pro vulgari purgatione. ij. q. v. ſepe.

¶ poſt ſuſceptionē eucbariſtie corporalis cibus nō ſtati ſumēd᷒ ē. ꝺ cōſe. di. ij. tribus gradibus.

¶ qui ꝓpter ebrietatē vomit eucbariſtiā grauiter punitur propter infirmitatē minus qꝫ infirmus ſi nauſeam ſe babere ſciuit ſumere non debuit. ꝺ conſe. di. ij. ſiquis per ebrietatem.

¶ non minus reus qui negligenter verbum dei audit ꝙ qui reuerendum corpus xp̄i ꝑ negligentiam in terram cadere permittit. i. q. i. interrogo.

Eunuchus. ¶ eunuchus ſi ꝑ iſidias bominū factus ē: vel ſi in ꝑſecutione eius amputata ſunt virilia. vel ꝑ egritudinem vel ſic natus eſt: ⁊ ē dignus: pōt ꝓmoueri etiā ad ep̄atū. lv. di. eunuchus ⁊. c. ſe.

¶ non requiritur vt eunuchus carnem illius vel puluerē. ſemꝑ ſecū portet. lv. di. eunuchus.

¶ nō pōt ꝓmoueri: qui vt carnis lubricū vitaret ſeipſum caſtrauit. lv. di. ſiquis ſemet ⁊. iiij. c. ſe.

¶ illi eunucbi placent deo: quos nō caſtrat neceſſitas: ſed voluntas. xxxvj. q. v. tunc ſaluabitur §. qui ſitit.

Exactio. ¶ exactio licite poteſt fieri in ſubditū: vt ab oſtinatione indebita compeſcatur. xxiij. q. vj. iam vero.

¶ epiſcopi pp iura ſua clericos exactionib᷒ grauare nō debēt. x. q. iij. ꝑ totū. xvi. q. i. predicator.

¶ illi qui romipetas vel alios peregrinos pedagiorum exactionibus grauant anatbema īcurrunt xxiiij. q. iij. ſiquis romipetas.

¶ illi qui nouas exactiōes in pauperes faciūt ꝑ excōicationē ſunt reprimendi. xxiiij. q. iij. illi qui.

Examinatio. ¶ examinatio cōſcientie ⁊ bone vite debet conſecrationem epiſcopi precedere. xxii. di. q̄ epiſcupus ⁊. xxiiii. di. epiſcopi.

¶ examinandus eſt de fide: quantū ad ea que in diuinis trinitatem ⁊ vnitatem perſonarum conſecuntur. xxiii. di. qui epiſcopus.

Item examinari debet de xp̄i incarnatiōe: ⁊ de multis alijs articulis que in ſimbolo continenē. xxiii diſ. qui epiſcopus. poſt me.

¶ nullus clericus ſine examinatione eſt ordinand᷒ xxiiii. di nullus.

¶ epiſcopus de latere ſuo bonos ⁊ diſcretos viros debet eligere: qui ordinādos clericos i vita ⁊ ſciētia debēt examinare. xxiiii. di. quando.

¶ ſine examinatione ordinati a clero penitus abiciendi ſunt. lxxxi. di. ſiqui ſine.

Exceptio. ¶ exceptio fori dilatoria in principio litis debet opponi ⁊ ꝓbari. iii. q. vi. ſiq̄s epiſcopoꝝ ⁊. c. ſe.

¶ pemptorias exceptiones ſufficit i principio litis conteſtari. iii. q. vi. ſiquis epiſcopoꝝ. c. ſe.

Excommunicatio. ¶ excommūcatio dr̄ extra cōmūionē eccleſie ſeparatio. xi. q. iii. nibil ⁊ c. canonica. xxvii. q. iii. prima viduas. xxiiii q. iiii. tam ſacerdos.

¶ omnis impius ſi non ab eccleſia: tamen adeo ē ſeperatus. xxiiii. q. iii. certum.

¶ ex cōmunicationē eccleſia traxit ab apoſtolo qui corintbium ſatbane tradidit. xxiiii. q. iii. apoſtolice. iii. q. xi. omnis.

¶ tunc traduntur peccatores ſatbane cū ꝑ excommunicationem a corpore xp̄i ſeparantur. xi. q. iii. audi ⁊. c. communis.

¶ ſicut putride carnes ſunt reſecande ⁊ ouis ſcabioſa ne inficiat a caulis eſt repellenda ſic mali ne bonos īficiāt ꝑ ſētētiā extra eccl̄iam ſunt ponendi. xxiiii. q. iii. reſecande ⁊. viii. c. ſe.

¶ nulla pena maior eſt in eccl̄ia ꝙ excōmunicatio xxiiii. q. iii. corripiantur. xi. q. iii. abſit.

¶ multiplex ē damnū qꝺ excōmunicatio iducit. vꝫ qꝛ adeo ſeparat. xxiiii. q. iii. certum.

Item ſatbane tradit. xi. q. iii. audi.

Item peccatorum abſolutionem impedit. xxiiii. q. i. quicunque.

Itē ab eccl̄a fideliū remouet. xi. q. iii. oīs ⁊. c. ſe.

Item a fidelitate iuramenti abſoluit. xv. q. vi. nos

ſanctorum ⁊.c.ſe.

Item omnia bona opera i ea facta mortificat.xxiii.q.iiii.ſiquis ⁊.q.vii.quemadmodum.

Itē ſuffragia eccleſie: ſiue in vita ſiue poſt mortem.

Item tollit.xi.q.iii.quicunque intra.xxiiii.q.ii.de communione ⁊.ca.ſe.

Item a regno celoꝝ excludit.xxix.q.i.quicunque.

Item eternam damnationem inducit.xi.q.iii.neme epiſcoporum.

Q. excōmunicatio ñ debet fieri pro leuibus exceſſibus; ſed pro grauibus.xi.q.iii.neme epoꝝ.

Q. non debet eſſe mortalis: ſed medicinalis.ij.q.i.multi in principio.xi.q.ij.audi.xxiiij.q.iij.certū ⁊.c.corripiantur.

Q. excōmunicatio non eſt propter propriam iniuriam ferenda.xxiij.q.iiij.inter querelas.

Q. nō debet fieri impetu: ſʒ cū deliberatiōe ⁊ cauſe cognitione.xj.q.iij.ſi epiſcop⁹ ⁊.c.ſeruetur.

Q. excōmunicationē trina monitio dʒ p̄cedere.xxij di.ſiquis epus.§.ꝙ autē: ⁊.ij.q.i.deus omnipotens.§.ꝙ autem.xii.q.ij.indigne.

Q. excōmunicatio debet fieri in ſcriptis.ij.q.i.legum.iiij.q.iiij.nullus.

Q. ferri debet ab epiſcopo ſpecialiter vnde ⁊ mucro epiſcopi dicitur.xvj.q.ij.viſis.in fi.xxiiii.q.iii.corripiantur.

Q. excōmunicatio non eſt cōdennenda.xi.q.iij nemo contemnat: ⁊ duo.c.ſe.

Q. ideo nō eſt contemnenda; quia non homo ligat ſed xp̄s.xi.q.iij.nemo contemnat.

Q. quando non contemnit: non eſt eradicatio ſed diſciplina.xxiiij.q.iij.notandum.

Q. excommunicatio iuſta vel iniuſta eſt timenda.xj q.iij.c.i.⁊.c.qui iuſtus.

Q. etiam cum iniuſta contemnitur; incurritur.xi.q iij.qui iuſtus.

Q. iniuſte excōmunicationi eſt parendum: vſqȝ ad cauſe cognitionem.xi.q.iii.ſi eps.§.premiſſis: ⁊ c.qui iuſtus: ⁊.§.ſe.

Q. iniuſta excōmunicatio dicit̄ que fit timore terreno.xi.q.iij.fratres.

Item iniuſta dicitur ex ordine quando videlicet ordine non ſeruato in ſententia proceditur.xj.q.iij.ſeruetur.§.item ſententia.

Itē iiuſta dicit̄ ex cauſa: quādo ſcilicet nullū ſubeſt crimen ſʒ ſolum propter odiū iudicis vel aliquem aliū fauorem iuſtus damnat̄.xj.q.non ſolū.§.aliquando.⁊.c.quatuor cum.v.c.ſe.

Itē iniuſta dicitur.que non ledit eū in quem fertur ſed a quo fertur.xxiij.q.iij.certum; ⁊c.de illicita ⁊.c.ſi habes.§.vbi ergo in fi.

Q. iniuſta excomunicatio coram deo non ligat.xj.q.iij.quod.⁊.xi.c.ſequentibus.

Q. qui patienter fert iniuſtam excōmunicationem eccleſie meretur coronam.xi.q.iij.⁊ ſi.

Q. plures ſunt ſpēs excōicationis. Quedā eni arcet a liminib⁹ eccleſie; ⁊ ab euchariſtie pceptione ⁊ hec dicit̄ minor. Alia vero nō ſolū ab hiſ ſed etiam ſepat ab omni fideliū communione. ⁊ hec dicitur maior.xi.q.iij.ad menſam.§.euidenter.iij q.iiij.Engeltrudā.v.q.ij.preſenti.

Q. excōicatio lata ab epo morte ſuperueniente non remittitur a ſucceſſore.xxxv.q.ix.ꝙ ḋs.

Q. etiā roboratur a ſucceſſore.xxxv.q.ix.loci.

Q. excomunicati ſunt ipſo iure a canone.qui ſortilegiis: diuinationibus intendunt.xxvi.q.v.ſi quis ariolos.⁊.c.non oportet.c.aliquanti.c.ſortes.c.ſiquis clericus.⁊.c.auguriis

Item qui manus violentas in clericum vel aliā pſonā religioſam vl̄ eccleſiaſticā iniecerit.xvij.q.iiij ſiquis ſuadente.xxiiij.q.iij.ſiquis.

Item violatores eccleſiarum ⁊ raptores rerū eccleſiaſticaꝝ.xj.q.iij.canonica.xvii.ii.q.oēs eccleſie.⁊.c.frater.xxiiij.q.iij.ſiquis de.

Itē noua tolonia iponētes ⁊ clericos ſiue romipetas ſpoliantes.xxiiij.q.iij.ſiquis ō po.⁊.c.ſe.

Item litteras pape falſificantes.l.di.ſi eps.

Item omnis hereticus ipſo iure excomunicatus eſt iiii.q.i.ꝙ autem.

Item omnis mortaliter peccans eſt extra comunionem eccleſie donec penituerit.vi.q.i.illi qui.

Item ipſo iure excomunicatus eſt.qui mortui epiſcopi res.que pro ſucceſſore integraliter reſeruari debent.diripere pſumit.xii.q.ii.illud ⁊.c.ſe.⁊.c.hec huius placiti.

Q. excomunicādi ſunt epi.qui ad conciliū aduocati nō veniūt.vel qui conciliū impediūt.xviii.di.qm̄ ⁊.c.ſiquis.iiii.q.v.c.i.xi.q.iii.certum.

Item excomunicandi ſunt qui precepta apoſtolice ſedis non cuſtodiunt.xix.diſ.nulli.

Item qui eccleſiaſtica priuilegia contemnunt.xii.q.ii.qui diuinis.

Itē epi vl̄ clerici diſſolute viuētes.xxxv.diſ.eps.

Item imperatores vel reges delinquentes.xcvi.di.duo.xi.q.iii.cum apud.

Q. nō poteſt excomunicari niſi chriſtianus.xxiiii.q.i.audiuimus poſt me.

Q. aliquis eps pōt excōicare ſubditū alteri⁹ epiſcopi ratione criminis.q.eius epiſcopatu commiſit vi.q.iii.placuit.iii.q.vi.ibi enim.⁊.c.vltimo.

Q. negligenter teſtamenta exequentes.ſunt excōicandi.xiii.q.ii.qui oblationes.⁊ii.c.ſe.

Item contumax eſt excomunicandus.xvii.q.iiii.ſiquis deinceps in fine.

Itē icēdiarii ſūt excōicādi.⁊ p penitētia p annū vltra mare trāſmittēdi.xxiii.q.vi.peſſimam.

Itē homicide ⁊ falſi teſtes.xxiii.q.iii.itaqȝ.

Itē heretici ⁊ ſciſmatici.⁊ quoꝝ ſcripta hereſiʒ cōtinēt etiā poſt mortē ſūt excōicādi.xxiiii.q.ii.ſanc.

Q. excōicatur clericus mortuus in ludibus gentilium.xxiii.q.viii.quicūqȝ clericus.

Item excōicatur poſt mortem.qui hereticū conſtituit heredem.xxiiii.q.ii.ſane pfert̄ ante me.

Item excōicantur poſt mortem.qui ſe volūtarie occidūnt.xxiij.q.v.placuit.

Q. ſacerdos miſſam inchoatam ex temeritate non

ſiniens ē excōicandus.vij.q.i.nihil in fine.
Q. n̄ vitātes excōicatos ſūt excōicādi.xj.q.iij.ſacris
Q. propter peccata dn̄i: tota familia poſſit excōica/
ri.xxiiij: q.iij.§.i.ꝛ.c.ſe.
Q. ex conceſſione ſuperioris: etiam laicus poteſt ex/
comunicare.lxxix.diſ.ſiquis peccatu m.
Q. nemo ē nominatim excōicandus: niſi de crimīe
ſit conuictus vel confeſſus.ij.q.i.multi.
Q. nullus eſt excomunicandus ꝛ anteq̄ cauſa probe
tur.xxiiij.q.iij.de illicita.
Q. nōia publice excōicatoꝝ debēt ignorātibꝰ itima
ri.ne ꝑ ignorātiā ſe poſſit excuſare.xi.q.iii.cuꝫ ſit.
Q. qui propter facinus ab hereticis excomunicanꝰ
a fidelibus propter deteſtationē criminis n̄ ſunt
recipiendi.xxiiij.q.i.quiſquis: ꝛ.c.ſe.
Q. indebite excomunicans per.xxx.dies a ſacra co
munione ſuſpenditur.xi.q.iii.audi.
Q. excomunicatus non poteſt eſſe iudex aliorum.
xxiiij.q.i.miramur.
Q. excumonicati nō admitūꝰ ad denūciādū.vel ad
accuſandū.iii.q.iiij.cōſpiratores ꝛ.ii.c.ſe.iiij.q.
i.ꝑ totū.xxiiij.q.i.miramur.§.hii aūt in fine.
Itē īfames ſūt.vi.q.i.infames.
Q. excomunicatus ſi infra annum ſe purgare con/
tempſerit.poſt annū tanq̄ reus non eſt audien/
dus.xi.q.iii.rurſus.ꝛ.c.ſe.
Q. excomūicati nō poſſunt alios excoīnicare vl̄ iudi
carꝰ.xxiiij.q.i.audiuimꝰ ꝛ.c.ait ꝛ.c.ſe ꝛ.c.miramur.
Q. epiſcopus excomunicatꝰ nō diciꝰ ordinare quā
tū ad executionē: q2 q̄ nō habet dare nō pōt.i.q
i.qui ſacros.c.qui ꝑfectionē: ꝛ.c.ventū ē.
Q. excomunicati celebrantes: triennij penitentia
puniuntur.xj.q.iij.de illis.
Q. excomunicati in ſacris conſtituti: officio inter/
eſſe non debent.ix.q.iij.ſiquis epiſcopus in.
Q. excomunicati omnino ſunt vitandi.diſ.xciij.ſi
inimicus: ꝛ.c.ſe.vji.q.i.illi qui.xj.q.iij.ad men
ſam ꝛ.c.rogo: ꝛ.iii.c.ſe.
Q. nō ē excoōicandū excōicato maiori excōicatiōe
i oratione: cibo: potu oſclo: aut ſalutatiōe: ꝛ.xj
q.iij excōicatos.ꝛ.c.cū excōicatio ꝛ.c.anteceſſor.
Q. non licet clericis comunicare epiſcopo.xcij.diſ.
miratus.
Q. nominatim excomūicato n̄ ē comunicādū ne ſē/
tēcia trāſeat ī tertiā ꝑſonā.xi.q.iij.ſiquis laicus
ꝛ.c.excellentiſſimus.xxiiij.q.ij.ſane q̄.
Q. ideo non eſt comunicādū excomunicato vt con/
fuſus citius laboret reconciliari.xciij.diſ.ſi ini/
micus.ꝛ.xi.q.iij.audi.
Q. cum pagano magis licet comunicare q̄ cum ex
comunicato.xj.q.iij.ad menſam.
Q. quilibet prelatus debet alterius epiſcopi ſubdi/
tū excomunicatum vitare ꝛ facere vt a ſuis viteꝰ
xi.q.iij.cure ſit.
Q. ſine culpa comunicat excomunicatis: vxor filiꝰ
ſeruꝰ ignorās.ꝛ neceſſitatē patiēs.xi.q.iij.quo/
niam multos: ꝛ.c.excellentiſſimus.
Itē qui comunicat ꝓpter ſpē correctionis.xi.q.iij.

anteceſſor. Unde verſus. Utile.lex humile:
res ignorata neceſſe. Hec anathema quidem faci
unt ne poſſit obeſſe.
Q. viatori vel peregrino tranſeunti in terra excom
municatoꝝ emere ꝛ pauperi mendicare concediꝰ
xj.q.iij.quoniam multos.
Q. occultū excōicatū.tātū ſciēs teneꝰ vitare.etiā ſi
ſciret publice eū excomunicatū.vi.q.ij.ſi tantum
ꝛ.c.ſequenti.
Q. publice excommunicatio intrante eccleſiam.oēs
debent exire.xxiiij.q.i.omnes qui.ꝛ.xi.q.iii.ſi
cut apoſtoli.
Q. presbyter ſi canonē incohauit.ꝑꝑ ſupuenientē
excomunicatum miſſam non debet relinquere im
perfectā.vii.q.i.nihil.
Q. mortuo.ſuffragia a viuis non debet exhiberi.q̄
propter excomunicationem viuis non comunica
uit.xi.q.iii.quicunque intra.
Q. tali excōicato poſſumꝰ cōicare mortuo q̄ viuens
petiꝰ abſolui.xxiiij.q.ii.d̄ cōione.ꝛ.c.nec quiſq̄
Q. excomunicans excomunicato indebite excomu
nicationem incurrit.xi.q.iii.precipue.ꝛ.c.ſiq̄s
epiſcopus damp.ꝛ.c.ſe.ꝛ.c.ſicut apoſtoli ꝛ.c.
epiſcopi ꝛ.c.placuit.
Q. epiſcopi cōicātes excomunicatis ī crimīe depo/
nenꝰ.xi.q.iii.tegaldū ꝛ.c.qui commutauerit.
Q. epiſcopꝰ communione priuaꝰ.qui ſoli ſibi cogni
tū publicet excomunicatum.viiii.placuit.
Q. excomunicatꝰ anteq̄ abſoluaꝰ debet ſpondere
emendam de preterito ꝛ cautelam de futuro.xi.q
iii.cū aliquis ꝛ.xii.q.ii.de viro in fine.
Q. abſoluiꝰ quis ab excomunicatione abſens per
litteras.xxiiij.q.iii.comperimus.
Q. abſoluitur poſt mortem ſi viuens hoc petiuit.
xxiiij.q.ii.nec quiſq̄.
Q. d̄ excōicatione pape quā ſibi reſeruauit nullꝰ ni
ſi ī morte poteſt abſoluere.xvi.q.i.frater noſter.
Q. ſolennis excomunicationis ꝛ abſolutionis for/
ma ponitur.xi.q.iii.debent.

Excuſatio

Q. excuſatio īferioris non valet vbi de rebus eccleſie.
quas illicite poſſident vel principes vel parentes.
ſe excuſant.xvi.q.i.in canonibus ante finem.
Q. auctoritas ꝛ p̄ceptū ſupiorū excuſant ī q̄buſdaꝫ
facta īferioꝝ.xiiii.q.v.dixit dominus.
Q. auctoritas ſuperioris non excuſat īferiores in de
lictis.xi.q.iii.ſi dominus ꝛ.c.ſe
Q. iudei de furto excuſantur egyptioꝝ q2 iubente
deo paruerunt.xiiii.q.v.dixit dominus.
Q. ebrietas excuſat culpā tāto.ſed non a toto.xv.
q.i.ſane ꝛ.c.iebriauerunt.
Q. epī ad conſilia venire non valentes per litteras
ſe excuſent.xlviii.diſ.placuit.

Executio

Q. executio ſententie iudicis dꝫ differri vſq̄ ad.xxx.
dies propter deliberationē.xi.q.iii.cū apud.
Q. ab executoris ſententia appellare non licet niſi
ipſe modum executionis excedat.ii.q.vi ſi quan

do. §. ab executore.

¶ lz ab executore appellaret ſi ipa ſentẽtia excõmunicationis oppugnat. xi. q. iij. cũ excõmunicato.

¶ executores teſtamentorum ꝓpter negligentiam debent excõmunicari. xiiij. q. ij. clerici.

Exemplũ. ¶ exẽpla ſanctoꝝ tã i ſcriptis q̃ i ſacris ꝑſpicaciꝰ ſũt recordãda. xx. di. ꝯ qbꝰ. xiij. q. vi. videos

¶ ratio ſana ẽ exemplis ꝑponenda. ix. diſ. ſana.

¶ ſuperiores inferioribus exemplum bonum tenẽtur darẽ. viij. q. i. qualis. xij. q. i. nolo.

¶ vita paſtoris: i exẽplũ debet eſſe diſcipulis. ij. q. vij. cũ paſtoris. lxxxi. di. nemo.

¶ ꝑlati tot mortibꝰ digni ſũt: quot vitioſa exempla ad ſubditos trãſmittunt. xi. q. iij. ꝑcipue.

¶ ſenior ibi increpatione eſt feriendus: vbi iuuenibus exemplum ad interitũ ꝑbet. ii. q. vij. Paulus dicit. xciij. di. peruenit ad nos. in fi.

¶ i exẽplũ culpa vehementer extẽdit qñ ꝓ reuerentia ſtatus peccator honorat. lxxxiij. diſ. nemo.

¶ quilibet quantũcunque magnus ſubditos ⁊ minores ſe paratus ſit in bono imitari. xxij di. ꝯ cõſtantinopolitana.

¶ caſus perfectorum ſuo exemplo multos retrahit a ſtatu perfectionis: quam aggredi intendebant. xvij. q. i. qui bona.

¶ mali qui emẽdari deſpiciunt: ne ſanctos ſue perditionis exemplo inficiãt: tanq̃ morbida caro ab oibus ſunt ꝑſcidendi. xxiij. q. iij. ecce.

¶ ad exemplum dñi gratiaꝝ actio poſt menſam debet dici. xliij. diſ. quãdo autem.

De hac materia habes vbi agitur ꝯ imitatiõe.

Exemptio. ¶ exẽptio epi vel abbatiſ a ſuo ſuperiori nõ põt fieri niſi ꝑ ſolũ papã. xvi. q. i. frater. xviij. q. ij. luminoſo

¶ exemptus non poteſt iudicari niſi a ſolo papa xvi. q. i frater.

¶ monaſterijs exemptis nullus prelatus ſine conſenſu abbatis valet exercere aliquam poteſtatẽ xviij. q. ij. luminoſo.

¶ prelatus qui exemptioni pape inſurgere conat cõmunione vſque ad extremum vite ſue priuatur xvi. q. i. Frater. ante medium.

Exequie. ¶ exequie põpatice plus ſũt ſolatia viuorũ q̃ ſubſidia mortuorum. xiij. q. ij. anime.

¶ apud deum non perit q̃cquid ꝓ mortuis in exeq̃s diligentia hominum ꝑſoluit. xiij. q. ij. anime

¶ quia ignoramus quibus mortuis proſunt vel ñ ꝓſunt exequie. ideo pro nullo debemus eas obmittere. xiij. q. ij. non eſtimemus.

Exheredatio. ¶ exheredatio aliorum non debet fieri ꝓpter ecclĩe ꝓmotionẽ. xvij. q. vi. c. vlt.

¶ ſucceſſor qui non adimpleuit voluntatem defũcti debet exheredari. xi. q. i. ſilueſter.

De hac materia habes. vbi agitur de herẽditate.

Exilium. ¶ exiliũ ẽ canonica pena. quã ecclĩa imponit i malitia obſtiatis. xvi. q. i. ꝓhibiñ. ii. q. i. in primis.

¶ ſacrilegoꝝ pena eſt caracter vel exiliũ. xvij. q. iiij attendendum.

¶ ignobiles pacem eccleſie turbantes perpetuo exilio releganẽ. xxiiij. q. i. qui contra.

Exitus. ¶ exitꝰ malitie ꝟtutis opaẽ igreſuz eodẽq3 ſtudio quo crimine excludit inocẽtia copulaẽ. xij. q. i. cũ renunciatur.

¶ tunc quis ab vnitate eccleſie exit: q2 a fide ⁊ charitate recedit. xxiiij. q. iij. cum aliquis.

¶ tunc boni a malis exire dicuntur: quando etiã cum ipſis corporaliter conuerſantur mente a factis eorum recedunt. xxiij. q. iiij. tollerandi ſunt ⁊. c. ecce: ⁊. c. a malis.

¶ a malis exire eſt facta eorũ deteſtando ipſos de malo corripere. xxiij. q. iij. recedite.

¶ difficile ẽ vt bono paganẽ exitu que malo ĩchoata ſũt ꝑncipio. i. q. i. ꝑncipatꝰ. ⁊. c. ferẽ. §. cũ ergo

Expoſitio ¶ expoſitꝰ cuiuſcũq3 miſeratiõe collectꝰ poſt. x. dieſ a dño nõ põt reperi. lxxxvij. di. ſi expoſitus.

¶ expoſitio ſcripturaꝝ accipienda eſt ſecundum proprietatem linguarum de quibusꝰ ſunt trãſlate. xxxviij. diſ. locutio:

¶ exponẽda ẽ ſcriptura ſecũdũ varietatẽ cauſaruz ꝑſonaꝝ tempoꝝ ⁊ locoꝝ. xxix. diſ. per totum.

De expoſitione ſcripturarum require vbi agitur de ſcriptura.

Exorciſta. ¶ exorciſte i greco i latio adiurãtes vocãẽ. xxi. diſ. cleros.

¶ exorciſte eſt officium manus ſuper energuminos ⁊ cathecuminos in exorcizando imponere. xxv. diſ. perlectis.

Fabula. ¶ fabulas ſeculariũ negocioꝝ leõ decet i menſa clerici: ſed verba ſacre lectionis recitare xliiij. di. conuiuia. ⁊. c. ſe.

¶ in mẽſis clericorum lectio diuinarum haberẽ precipitur vt fabuloſe ⁊ occioſe vitantur. lxiiij. diſ. pro reuerentia.

¶ quia oblectamenta fabularum nimium excitant ad incendia libidinum prohibetur chriſtianus legere figmenta poetaꝝ. xxxvij. diſ. ideo.

Facilitas. ¶ facilitas venie incentiuum tribuit delinquẽdi. xxiij. q. iiij. eſt iniuſta. in fine.

Fallacia ¶ fallacia ex volũtate ꝓcedens grauior ẽ q̃ q̃ de ifirmitate vl̃ ſe nuitate ꝓcedit. xxij. q. ij. beatus. §. ille ergo.

¶ non mentitur q̇ animũ fallẽdi nõ habet. ſicut patet de Petro ⁊ Paulo. xij. q. ij. beatus.

¶ ille falſum iurat. qui ſcit falſuz eſſe qꝺ iurat. xxii q. ij. beatus. §. ille. ergo.

¶ falli in illis q̇ nõ ſunt ad ſalutẽ. vel nullũ. vel leuiſſimũ eſt peccatũ. xxii. q. ii. in quibus.

¶ minus malum eſt fallere aliquẽ in contractibus